

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Za mladino!

Od Save. [Izv. dop.]

I.

Mladost, mladina, koliko krasnega se podaja človeku mislečemu na te! kar tudi mož doseže, kako visoko tudi gori na vrhuncu človeške sreče svoje noge postavlja, doli v ljubke nižave mladostnih let pogledava rad, pogledava z mokrim očesom, in tako gorko pozdravlja dneve, srečne dneve mladih let! Tu je še življenje in svet se mlademu očesu tako rožnato veselo barval, tu je mlado oprsje brez skrbi se dvigavalo in tako z duše zavrisnalo se je v lep, mladincu tako lep svet! Zata mladost, z vsemi tvojimi nerodnostmi, lepa si! In ker so mlada leta vsacemu starejšemu človeku lepa, ozira se vsak s prjaznim očesom na mladi svet, ki ravno vživa življenja maj.

In v tem mladem narastaju vidi naslednike svoje, vidi svoje otroke, vidi nadaljevati delo, katero je on počel, ali nadaljeval početo po svojih prednikih; posamezne ude velike verige, posamezno listje drevesa narodovega, človečanstva vidi v mladih ljudeh in veseli ga, če to mlado brstje lepo poganja, če ti majhen, mladi udje lepo se razvijajo do telesno in duševno krepkih mladenčev in mož, deklic in žen, in prijatelj je vsak človek normalnega duha in srca tej ljubeznivej mladini, negledé tega, ali je oče, ali mati. Trdi, žalostni ljudje morajo biti, ki mladino z navadnim, nebriljantnim očesom pogledavajo, in če ne trapi, grdi značaji so oni, ki jo, stopajočo izmej reda, ostro sodijo. — Teh slednjih ne bodem v poštev jemal; to se ordinarne nature, katerim gre grob stran ceste, ali prijateljem mladine bi rad par besedij govoril.

Gmotno smo Slovenci ubogi narod, —

ubogi ne duševno. — Redka smo Slovenci prikazen. Pokažite nam nemško, ali drugo ljudstvo, ki bi v tako malem številu brojilo toliko delavcev in lepih talentov, kot slovensko. Nečem Čehov tu z nami prisposodljati, ti so morebiti v Evropi, če na majheno njihovo število ozir jemljemo zraven Angležev najduhovitejši narod ker pogledjmo v kakovo stroko človeškega duha koli, povsod nahajamo češke moze velikane in v dobi, ko je še vse duševno spalo, so češki moze netili ogenj duševnega življenja. Ali ta majhena družbica slovenska, 1½ milijona ljudi, prav smelo stopa s svojimi talenti pred svet, in njeni moze so dostikrat to ime Slovenca okinčavali z briljanti duševnih uspehov, kojih blšč se pozna tudi iz daljine preteklosti! —

Naj se uže reče, kar se hoče o ljubezni do rodne nam naroda, naj se celo reče, da je domoljubje in narodoljubje identično s samoljubjem, jedno je gotovo, človeku je ljubezen do svojcev tako prav v srce vsajena in vse drugo je „bumbag“ v tem oziru, in zaradi tega se mi bo reklo nemara, da sem malo zaljubljen v to slovensko ljudstvo, če rečem, da je slovensko ljudstvo jedno najtalentiranejših v Avstriji, ali ipak je tako.

Ljudstvo, ki toliko težavno v šolo hodi, ljudstvo, ki milijon teškoč pred šolo nagromadenih ima, in katerega sinovi v precejšnjem številu te ovire zmagovalno prekoračijo in tam na viščinah omike časovne smelo nemške talente na menzuro kličejo, — to ljudstvo — 1½ milijona je talentirano!

Vzemite nemško deo, vzemite magjarsko, ej bogami, v takej ljudske in srednjejšoli, ko na Slovenskem, bi marsikatera trojka se zapisala in jeden proti sto goldinarjev, — ti narodi ne bi imeli za-se intelligence, naj-

manj pa za eksport, kakor mi Slovenci, ki celo na dunajske gimnazije svoje sinove kot učitelje pošiljamo! Dejanje je, da če vsi slovenski sinovi učenega kova zdaj domu pridejo, prenapolni se razen teologičnih mest vse. To naj se ve da našim nasprotnikom ne bo kot svedočba, da še več naših domačih močij pošiljajo na tuje. Pošiljatev domačinov na tuje in zraven ob jednom naseljevanje tujcev tu, nij še dokazalo za prevečno produkcijo te stroke ljudi. In to mej tako trdimi razmerami, po eksemplarnej ljudske in pedagogično idejalnej srednjejšoli na ubozem Slovenskem! — In to vse na tako trnjevom potu, po katerem večinom gmotao ubogi slovenski dijak hojeva! Kdo šteje lačne dneve tega dijaka, kdo ve za mraz, ki temu dijaku premrazava truplo, kdo ga vidi v tisoč trenutkih, ko mlado srce hrepeni po vsaj nekaj boljših razmerah! — Neumnež omaga v takih razmerah, talent in žnjim spojena jeklena energija tudi te teškoče premaga in take mlade ljudi rodi v precejšnjem številu malo naše Slovenstvo! Ne gledam tedaj preveč zaljubljeno tega našega ljudstva, ako o njegovih sinovih gori navedeno trdim.

Slovenci posedamo važna kos avstrijske, evropske zemlje; tam doli so obali Adrije in od tam in iz severa vodi čez naše ozemlje pot v Levanto. Tam doli v izhodu uzraste jekno novo življenje na razvalinah umirajočih ljudstev in zahodna in severna Evropa se bo bojevala za posest teh naravno toliko bogatih zemlja. Slovenci smo tedaj, kot skrajni Jugoslovani, bivajoč mej vlaškim in nemškim življenjem in v ožjej zvezi z družimi Jugoslovani jako važno ljudstvo Evrope, posebno pa Avstrije. — Lega naše zemlje hoče, da moramo, ako hočemo živeti, dosti vedeti, mi smo pri-

Listek.

Ubegli bogovi.

General H. — tako pripoveda Louis Noir v svojih spomenih jednega algrskega Zuava — je bil izvrsten taktikar. Obdarjen je bil z naravno dovornostjo, in ako bi bil še nekoliko na polju umetnostnem in literarnem domač, zalisal bi se z njim lahko potem vsak salon. Žalibog se je mož le malo učil, in zategadej zagazil jo je včasih neizrekljivo smešno; a iz najkomičnejših situacij znal se je na takov način zmirom izvleči, da je imel smejalce na svojej strani in mu nij nikdo zameril njegovih čestokrat prav slobodnih šaljk.

Jedenkrat je hotel general v krasnih vrtéh svoje vile blizu Algiera napraviti ponočno veselico. Želel je, da bi velikansko izpala ta veselica, štedil nij z ničem, storil vse, da bi z originalnostjo prekosil guvernerja,

ki je pred kratkim napravil jednako veselico, o katerej sijajnosti je še zdaj vse po Algieru govorilo.

Vse priprave so bile uže najbolje izgotovljene in general je uže mislil, da iz bogatega programa nij ničesa izpustil, — a nenkrat pade mu na um, da v njegovem vrtu nij nijedne statuve? Svečanost po noči v vrtu, pa brez kipov — ne, to ne gre.

Generalu je bilo znano, da je mej Zephyri, v ónem polku škodoželjnih negodétov, jeden kipar. Kadar mu je služba kazenskih bataljonov dopuščala, izdelaval je isti kip, ki je bil namenjen za na grob nekega v boji palega vojaka. Zephyr nij imel trde glave, in general, ki nij imel niti pojma o tem, koliko časa je treba, da se naredi skupina kipov, nij dvomil, da bode umetnik v osmih dnéh v njegov vrt naselil vse bogove in boginje calega Olimpa. Pozove ga k sebi.

„Ljubček moj“, ga nagovori, „trdi se,

da si jako spreten. Poslušaj, kaj hočem od tebe. Prihodnjo soboto po noči bodem napravil svečanost in bal, a želim, da bi se moji nasadi na vrtu ozaljšali s statuvami, potrebujemo tedaj Bahusa, Apolona in Venero iz gipsa“.

„Zakaj pa ne iz mramorja, če uže jedenkrat to hočete“, odreže se Zephyr; „osem dnij? nemogoče.“

„Molči“, zarenči general, namrgodeč čelo; „kadar ukažem, nij nič nemožnega.“

„Ali general . . .“

„Molči, pravim! Če mi ne napraviš do sobote večera osme ure mojih statuv, odlazil bodeš za jeden mesec v luknjo“.

Pogleda Zephyr generala, — ta ne razume šale.

„Koliko novcev ti je treba za gips?“

„Sto frankov“, odgovori prebrisa Zephyr; uže se je bil odločil.

morani v šolo hoditi in to dosti. In mi v prvo smo posredovalci mej zahodno in izhodno kulturo in tu nam pride narava s svojim lepim darom talentom v pomoč; — mi to lahko moremo biti in to kot pionirji, ki zahodno kulturo vase vzamemo ter jo kot Slovani doli nosimo v družbi s Hrvati in Srbi na izhod. —

—a—

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18 avgusta.

Andrassy torej tudi pade gotovo.

Vse oficijalne in neodvisne novine to potrjujejo. Andrassyjev najboljši prijatelj in novinarški opróda grof Bethler v svojej „Correspondance hongroise“ priobčuje članek, v katerem nekako pravi, da so slovanske in klerikalne težnje vrgle Andrassyja, ker je „liberalec“. „Le naj fevdalno-klerikalno-autonomistično-slovansko-avstrijski konservativci teréa pri dunajskem dvoru sami izpolnijo, pri njih delu jih bomo čakali“, kliče Magjar jezen.

Pa tudi óna ista „N. fr. Pr.“, ki je prej Bog zna kolikokrat Andrassyja preklela, toži zdaj, da je bosensko podvzetje vrglo Andrassyja, „katero je moralo ali podporo za monarhijo v slovanski element preložiti, ali se pa ne bi bilo imelo zgoditi“. Le temu se „N. fr. Pr.“ čudi dalje, da pade uže zdaj, ko je slaviziranje (?) naše monarhije še le v prvem kalu. Potlej mu pa grehe našteva, zlasti da nij bil prijatelj ustavoverne stranke.

Berlinsk list poroča, da je naš **cesar** nedavno rekel: „jaz nijsem le cesar nemških Avstrijcev, temuč tudi cesar družih narodov v carevini“. — Ta citirana beseda da je povod dala k novemu preobratu.

Za **Sarajevo** bode minister notranjih stvari razpisal pobiranje milodarov po vseh deželah.

„**Moravska Orlice**“, glasilo moravskih Čehov piše: „Zdi se, da bode res v Avstriji začela se vladna sistema, ki se bode v narodnih vprašanjih opirala na pravičnost in pravo; da bode temu tako, to nam priča poklicanje našega dolgoletnega voditelja dr. Pražaka v ministerstvo. Sistema tlačenja narodnostij je premagana.“

Poljska „Gazeta Narodova“ je z ministerstvom še precej zadovoljna, le to jej nij po godu, da nij nobeden Slovan postal minister kacega oddelka ali resorta. Ona pričakuje, da bode izmej nedefinitivno zastavljenih mest še katero dobil Slovan.

Vnanje države.

Iz **Carigrada** je poročal telegraf, da se je tam kolera pokazala. Turška vlada to

taji. — Ker se baje general Vitalis ne more več držati kot poveljnik vzhodnje rumelijske milice, hoče ga porta s Streker pašo zameniti.

Irada sultanova imenuje Savfet pašo. Ali Saiba in Savas pašo za komisarje, ki bodo z Grško dogovarjali se spet o popravilni misli v smislu berlinskega dogovora.

Da si ravno je óni dan lord Chelmsford poročal iz **južne Afrike**, kako sijajno je zmagal Zuluve, vendar vojske še zdaj nij ko nec, temuč naredil so dve novi ekspediji, da bi Cetewayo ujeli.

Angleški parlament je bil 16 avg. sklenen. Prestolni govor naglašá prijateljske razmere z vsemi državami, in da je kraljica delala za okrepljenje miru; v Turčiji da so se reforme zaradi vojnih nezgod zakasnile, ali angleška vlada ne neha naglašati, da so za Turčijo potrebni. — O grškem vprašanji prestolni govor ničesa ne omenja.

Dopisi.

Od Voglajne 14. avgusta. [Izvir.

dop.] Tistemu kravjemu mešetarju Novinjeku, ki je imel ukradeno kravo učitelja Žolnirja iz Špitališča, je en par dni potem, ko so njega odpeljali v zapor, umrla žena. Ker je bila stvar sumnjiva, so jo raztelesili; tu pa se je spoznalo, da je bila babnica z arzenikom ostrupljena. Ali jej je kdo zaudal, ali pa če si je sama pomagala iz tega sveta še nij znano. Bodoče preiskave bi utegnile to sumnjivo povestico nekoliko pojasniti. — Eua hčer, ki biva v Lokarjih, je vse pohištvo zvozila v Lokarje in prazno hišo zaprla.

V Černolici je nekov hlapec pretekli teden v Voglajni utonil.

V Jelich blizu Planine (Montpreis) so po noči lopovi nekemu posestniku v klet vlomili, ter se z vinom gostili. Ko je ondota gospodinja slišala ropot, hotela luč užgati, pa v tem hipu priletela je izstreljena krogla njej v roko; na to gre mož ven, pa tudi on dobi strel v prsi. Roparji so razen vina vzeli baje tudi nekaj obleke in ene krajcarje denarja. Sumi se, da je bil zopet Guzaj Šarkelj zraven, ki je, kakor čitateljem tega lista znano, ustrelil občinskega slugo v noči na sv. Telesa dan. Govori se, da se vedno še tu okoli klati, a žandarmerija mu ne more na sled priti. Sumi se, da je na Kamonu pri Doboviškem poslopja požgal. En teden pred, ko se je ta zadnji napad in ulomljenje v Jelich vršil, so ljudje od sv. Ruperta pripovedovali, da so ga videli okoli sv. Ruperta, ki se je po ondošnjih hostah potikal, ter si pri kmetovalcih živeža iskal. Ovaditi si ga pa nihče ne upa, ker se vsak njegovega maščevanja boji. Kdo ve, koliko nesreče in

škode bo še učinil, predno pride pravici v pest? —

Z Dunaja 17. avg. [Izv. dop.] Oficijozni listi potrjujejo, da grof Andrassy gotovo odstopi; uzroki se iščejo tu in tam, le „Pester Lloyd“, Andrassyjev organ, trdi, da je minister uže truden, da želi individualne svobode. Nam mora biti in je tudi vse eno, zakaj mož gre, glavna stvar za nas je, da gre. Zato prepustimo tudi oficijoznim listom, da si odstop našega „kancelarja“ po svoje razlagajo, saj znamo, da naloga njih je, resnico skrivati in to tajiti, kar vsak človek vidi.

Cesar se vrne 19. t. m. na Dunaj, Andrassy pa pride 20. t. m. iz Terebese sem, ter bode, po starej navadi, cesarju predlagal svojega naslednika. „Wiener Zeitung“ pa bode uže te dni, kakor oficijozna „Presse“ trdi, prinesla, da je cesar sprejel demisijo svojega ministra.

Novi ministri prisežejo 19. t. m. cesarju, ki pride ta dan zjutraj sem.

Dr. Pražak je prišel v soboto sem in stanuje v lokalitetah poprejšnjega ministragovornika Ungerja, v poslopji naučnega ministerstva.

Judovski listi, posebno „N. Fr. Presse“ in „Deutsche Zeitung“ — drugi so tako le za fijakarje in za najnižje, z vsem zadovoljno „ljudstvo“ pisani — vsak dan po dvakrat zabavljajo novim ministrom. „N. Fr. Presse“, ki po smrti svojega ustvaritelja Etiena duševno in materijalno peša, hoče svoje bralce prepričati, da tacihi ničel še nij bilo na ministerstvih stoléh v Avstriji, kakor so zdaj. Ta trditev neumne „prepelicarje“ tega „svetovnega lista“ res strašno smeši; čemu proti ničlam jezik otresati? Kaki velikani so bili de Pretis, katerega je „Figaro“ vedno „Deficitus“ imenoval in pa Chlumecky, to pač nikomur nij neznano. Judje imajo pač uzrok hvaliti jih, mi drugi, ki od teh padlih veličin nemamo pozitivnega nič, negativnega pa na več sto milijonov, mi vemo, da taki finančni in trgovski ženiji, kakor pravi „Vaterland“ izvrstno, kakor sta baron de Pretis in vitez Chlumecky, v celih čredah klatijo se po svetu kot bore diurnisti in koncipisti. Če novi ministri boljši nijso kot oni, ki so šli, potem zaslužijo dovtipe teh judovskih sleparjev, ki svoje mnenje in prepričanje kar „en gros“ prodajejo, če je kdo toliko neumen, da ga hoče kupiti, kar na pr. Rusi o času zadnje vojske kljubu poujanju „N. Fr. Presse“ nijso storili. Gotovo je, da novi ministri svojih svetovalcev ne bodo

Generalu se je zdel gips precej drag, a dal je novce.

„Tedad soboto zvečer ob osmej uri.“

„Dajte mi časa do polnoči; vsaj se slavnost ne prične pred jedno čez polnoč.“

„Naj bo! A vse fino izdelano! Osobito Venera!“

„Stojte!“ segne mu Zephyr v besedo, „jaz znam samo bogove delati.“

„Prokleta! Zakaj?“

„V mojej stroki je vse špeciialitet. Še nigdar nijsem naredil kake ženske.“

„Hudič, to je hudo? E — naj bo! Tedaj soboto po noči!“

„Na svidenje!“ dé Zephyr in otide, veselo se samemu sebi smejoč.

To je bil pa špektakel zvečer po algirskih gostilnah. Zephyr je razmetaval generalove franke, ter romal židane volje od jedne

gostilne v drugo. Tako je šlo dan za dnem.

— Dné pred soboto je pozval general zopet k sebi Zephyrja.

„Lepe reči dohajejo mi na uho“, zakriči nad njim, in si jezno suče svoje mustače, „potepaš se, namesto da bi delal, škandale delaš, preteplješ se...“

„General“, seže mu Zephyr v besedo, „jaz morem delati le tačas, če ga imam pod kapo. Vsem slavnim umetnikom godi se tako. Ako sem pil, potem moram razgrajati, potlej še le mi pride navdušenost za stvarjenje.“

„Res,“ odgovori general uže jako umirjen, „saj sem tudi jaz nekaj tacega slišal. Sicer pa tudi veš najino pogodbo, in če ne bode do jutri vse v redu, potem, veš, greš v luknjo.“

Zephyr se nasmehlja. „Vem! A še jedno prošnjo!“

„Govori!“

„R cite svojim gostom, da se štatuv ne bodo dotikali.“

„Zakaj?“

„Ker je gips še frišen in se lahko skvari. Če se štatuvo še tako na lahko prime, pa se zdrobi, ako je prišla še le iz oblike.“

„Dobro, skrbel bodem za to.“

„Da! ali, general, to se ne more lahko vsakemu reči. Na vašem mestu bi dal jaz narediti plakate, na katerih bi stalo z debelimi pismeni: „Prosi se, štatuv ne dotikati se.“

„Pri mojej veri! ti imaš prav, to je najbolje, da se prepoved vsakemu pove.“

„Smem se torej nadejati, da plakatov ne boste pozabili? Glejte, če se kdo gipsa dotakne, pa ne morem biti za nič porok.“

„Le umiri se, obljubujem ti. Plakate bo moral vsagdo opaziti.“

„Torej jutri, general!“

„Jutri!“

(Konec prih.)

iskali v onih dvoranah, kjer se delajo plani, kako bi se ljudstvo oropalo do nazega.

Ošli ministri se bodo 21. t. m. cesarju v posebnej avdijenci zahvalili za odlikovanja, ki so jih pri odstopu dobili. Vest, da pride Depretis za namestnika v Trst, je potrjena. Pino je prestavljen na Gorenje-Avstrijsko in je dobil o tej priliki veliki križ Franc-Josipovega reda. Widmann pa je prestavljen na Tirolsko.

Ustavoverci nameravajo sklicati shod na 31. t. m. v Linc; vsi, kar jih je, vsi oni žalostni ljudje, ki vedno prisegajo na „verfassung“, pa to prisego vedno lomijo, kadar se spomnijo, da bi žep trpel, ko bi gospodstvo nad Slovani izgubili, vsi ti imajo tja priti. Mej imeni aranžerjev figurira tisti komični Nace Kuranda, Gomperz in drugi taki ljudje, katerih predniki so „njega dni“ pred Faronom čez Rdeče morje bežali. Kaj mislijo storiti, se ve da nij znano ne nam ne njim samim. Program 112 erih je spletnoval, Andrassy je šel, ustavoverci, ki vedó, da so v Avstriji doma in ne na Pruskem, omahujejo in omahnejo gotovo. Ne vé pa se prav za trdno še, ali mislijo ti Kurandovci uže v Lincu svet presukati, ali še le pri konferenci, ki jo bodo imeli zvečer pred sestopom državnega zbora; da ga pa presukati hočejo, to je očitno.

P. S. V tukajšnjih nekaterih listih berem večkrat dopise, ki so vendar malo preveč „gekraust“. Stvari, ki jih na Kranjskem nobena živa duša ne vé, berem tukaj. Posebno „D. Ztg.“ se velikrat vreže; nij tako izbirčna, kakor „N. fr. Pr.“, saj pa zato tudi ne plača 10 kr. od vrste. Tukajšnji Slovenci pa imamo včasih gaudium, če piše kak „doktor“ sem v judovske liste, da kandidira „Berks Edler v. Čitalnicasaale“, da dr. Suppana Slovenci na Dolenjskem kandidirajo, da hočejo Slovenci za naslednika Andrassyjevega kakoga Rusa iz St. Peterburga itd. O ti stari kralj Midas! grozna ušesa si imel, pa pošiljam ti v Aidove podzemeljske prostore novico, da na „blatt“-nih tleh dandenes taka mahala rastejo, da bi se ti sramoval in da te veternece slišijo reči, ki jih živa duša še mislila nij, tudi travo slišijo rasti in plauke žvižgati, kar se tebi, Midas, gotovo nikoli nij primerilo!

Iz zapadne Istre 15. avgusta. [Izv. dop.] Uže v drugo je bila sprožena prelepa in prevažna misel v „Slov. Narodu“, naj bi se vendar uže ustanovilo „Slovensko učiteljsko društvo“, ki bi imelo tudi svoj organ za vse slovenske dežele. Saj nas nij več peščica, ampak precejšnje število. Posnemajmo Nemce! — Ne mislim pa s tem kranjskih „zwergvereinovcev“, ampak učitelje, ki ljubijo in delajo v razvoj svojega naroda. V Istri žalibog so še redke učiteljske moči in zaradi tega se obrnem do svojih sodrugov in prijateljev na Goriškem, Kranjskem, Štajerskem in v tržaški okolici. Zbudite se, pretehtajte dobro stvar! Štajerski učitelji so uže pokazali, da je vse mogoče; imeli so izvrstnega voditelja g. Lapajneto, koji je gotovo denes enacih mislij, kakor dopisniki treh dopisov. Pa imamo še druge izvrstne učiteljske moči.

Ne vem, kaj je uzrok temu, da se drugi mestni učitelji tako malo brigajo za stvar. Saj oni bi morali biti izgledni v tacih stvareh, — oni bi morali biti naši vodniki. Marsikateri se je uže izgovarjal, a se ve tako, da je moral vsak priznati v njem nagnenje do komoditete. Brez zamere! — Če se hoče kaj na-

praviti — treba je resne volje — in tudi brez truda se ne opravi nič.

Stvar je sprožena, — nekateri g. učitelji se posvetujejo uže dalj časa, kakor mi je iz gotovega vira znano. Vsakdo naj objavi svoje misli in se s svojimi bližnjimi sodrugi dogovarja in posvetuje. Saj veste, da le v jednosti je moč. Združimo se!

„Učiteljski Tovariš“ naj postane društveni organ. Najboljše učiteljske moči bi dopisavale, se ve da le učiteljske stvari. Na ta način postane list izvrsten glede materialnega, kakor tudi duševnega stanja.

Jaz mislim, da vsak učitelj, ki ljubi svoj narod, ki je ponosen na svoj stan in hoče vestno izpolnovati svoje dolžnosti, vsak učitelj, ki nij starokopitnež in mračnjak, ter ljubi napredek, mora podpirati sproženo misel. Zaradi tega oglasite se vendar g. sodrugi po časopisih — dopisujemo si mej soboj in tako bomo dospeli do tega, da se ustanovi društvo na dobri podlagi, — ki bo ugajalo vsem.

G. sodrugi na Kranjskem pretehtajte stvar dobro. Kaj nam je treba nemškega časnika ali nij smo poklicani, da se v naši materinščini vadimo in po moti širimo, kaj hočemo tujščini, ljubimo svoj najdražji zaklad. — „Zweigverein“ nij družega ustvaril, kakor nemir, nezadovoljnost. Vsakdo je lahko izprevidel, da društvo, ustvarjeno na takej nenaravnej podlagi, ne more obstati. Kakor ne ustanové Nemci slovenskega društva, tako tudi ne smejo Slovenci nemškega. To je proti zdravej pameti, delo nesrečnega človeka. Kaj tacega ne morejo podpirati tudi naši predstojniki, — ker videlo se je, kak nemir je bil pred nekoliko meseci ne samo na Kranjskem, ampak tudi v drugih slovenskih provincijah. Mnogo bi se dalo o tem pisariti, pa pustim za denes. Lev ostane lev, ovca ostane ovca, jagnje ostane jagnje itd. naj se jih še tako čudno ošemi. Ravno tako ostanejo značajniki pred svetom to, kar so bili popred in ravno tako tudi ne značajniki.

G. sodrugi v tržaški okolici, upam, bodo tudi podpirali sproženo misel. Če tudi morajo, navidezno vsaj, zatajevati vse kar je narodnega, mislim, da tukaj jim nij treba tega. Društvo ne sme biti politično, ampak strogo pedagoško.

Vsakdo naj pomisli, kako svet je naš poklic! kako važno in sveto nalogo imamo učitelji! Če bomo pa kakor do sedaj razdruženi mesto združeni, mora vsakdo priznati, da nij smo ponosni na svoj stan. Kdor pa nij ponosen na svoj stan, ta ne vé kaj je — je človek malovreden.

Vsak učitelj (društvenik) bi imel društveni časopis, ga prebiral in povžil marsikako zlato drobtinico. Kdo vé, koliko izvrstnih idej se nahaja mej narodnimi učitelji, koje pa nij so še objavljene iz jednega ali družega uzroka. Nekateri se boji, drugi si ne da sile in zopet tretji čaka na boljši čas itd. A potem bilo bi vse drugače. Nobednemu ne bi bilo treba se bati, ker list imel bi dobre presojevalce, in tudi drugi bi vstali iz prisiljenega spanja.

Tako bi bili slovenski učitelji res duševno popolnoma združeni. Pokazali bi, da nečemo ostati i posebno mi za drugonarodniki. Gotovo se smemo zanašati tudi od družih stanov in posebno od čestite duhovščine podpore — koja obdeluje tudi del našega polja — koja je prijateljica mladine.

Po mojem mnenji treba bi bilo sedaj zvedeti od raznih strani misli g. učiteljev. Radi

tega dopisujte v naše časopise, za kar upam, nam bodo uže gg. uredniki malo prostorčka odmerili. Kmalu potem naj bi se ustanovili odbori, in sicer v vsakej deželi — ali tudi okraju — kojim bi vsak učitelj ustmeno ali pismeno naznanil svoje misli. Ko bi tako odbori zvedeli misel svojih sodrugov, bi se pogovorili in osnovali društvo, kakršno bi ugajalo večini. Ko bi bile misli zjedinjene, sklical bi se jeden občni zbor ali pa več (radi stroškov).

Vsak rodoljub bi se veselil tacega društva, koje bi bilo prekoristno in ga uže predolgo pogrešamo. Na noge! Ne zapustimo srečne misli — podpirajmo jo vsak po svojej moči. Bodimo složni mej soboj, in tako bode tudi naš trud plodnejši. Na noge sodrugi!

Učitelj.

Domače stvari.

— (Slovenski deželni in državni poslanci) so šli včeraj ob 11. uri dopoldne v deputacijo pod vodstvom g. dr. Janeza Bleiweisa k namestovalcu zdaj na odpustu bivajočega deželnega predsednika g. Kalline, h g. vitezu dr. Schöpplu, da čestitajo cesarju za njegov god. Dr. Jan. Bleiweis je govoril v njih imenu sledeče, stališče naših poslancev karakterizujoče besede: „Deželni in državni poslanci, ki so zdaj v Ljubljani, poprijemljejo slavnostno priliko denšnjega godu Nj. Velikanstva, da Vaše visokorodje, kot zastopnika deželnega predsednika, prosijo, čute vedne zvestobe in udano ti našemu najmilostljivejšemu cesarju in gospodu do njega najvišjega znanja poročati. Slovenski narod je bil ob vsacem času trdna podpora habsburgskemu prestolu in bode to zmirom ostal, a mi kot zastopniki tega lojalnega slovenskega naroda obetamo, da hočemo državnike, katere je zdaj Nj. vel. cesar v svetovalstvo svoje krone poklical, in kateri imajo nalog, srečnejšo ero v Avstriji započeti, povsod z najboljšimi močmi podpirati, kjer bodo oni za pravico stali in se krivici protivili, da bodo znamenite besede Nj. vel. enkrat resnica postale: naj bode mir mej mojimi narodi.“ — G. namestovalec dež. predsednika vit. Schöppl je odgovarjal o lojalnosti „cele dežele“ in o dobrotljivosti Nj. vel. cesarja, nič pa nij rekel o zdanjih političnih zadevah avstrijskih in ničesa o novem ministertvu nij omenil.

— (Rojstveni dan cesarjev) je obhajala ljubljanska čitalnica v nedeljo jutraj s sv. mašo na Rožniku. Vrh slabega vremena se je vendar udeležilo maše precejšnje število narodnjakov, mej katerimi tudi dr. J. Bleiweis. Pevski mešani zbor čitalniški je pel pri maši in naposled cesarsko himno. — Včeraj je bila zarad cesarjevega godu o poludevih slovesna vojaška maša na prostem v „zvezdi“. Poleg vojaške garnizije in veteranov bilo je navzočno še mnogo naroda. — V stolnej cerkvi je knezoškof g. dr. Pogačar slovesno mašo čital, katere so se udeležili v paradi načelniki raznih oblastnij. — Na čitalnici je vihrala narodna trobojnica poleg cesarske zastave.

— (Deželni predsednik g. Kallina) je daroval včeraj ob cesarjevem godu 100 gold. za ljubljanske mestne uboge, a po 50 gl. požarne straži in veteranskemu društvu.

— (Umrl) je dné 17. avg. v Hrušici pri Ljubljani po dolgej bolezni absolvirani gimnazijec g. Jakob Hočevar. Pokojnik je bil name-

njen posvetiti se teološkim studijam, ali nij bil lanskega leta sprejet v semenišče zaradi slabega zdravja. Bil je mirnega in dobrega značaja ter v obče priljubljen vsem sošolcem, zato je so mu tudi ti, kar jih slučajno biva zdaj v Ljubljani, šli pet pri pogrebu včeraj pesen nadgrobnico.

— (Iz Beljaka) se nam piše: V Perzijo se je odločil iti naš rojak polkovniški zdravnik g. dr. Perko. Prejel je namreč od perzijske vlade jako ugoden poklic, ter je za tri leta šel v Teheran. Upamo, da se bode tudi v daljnji Perziji svoje domovine spominjal.

— (Pri Blánici) poleg Sevnice so „na gomilah“ 14. t. m. našli zanimive stare grobe, staroslovenske ali rimske, a po novinah se, to se vé, bere o „keltskih“.

— (Toča) je pobila v vinogradih dveh k občin Vinici na Dolenjskem spadajočih vasi Nove lipe in Učakovice.

— (Požar.) Piše se nam: V Radomlju je pogorela 16. t. m. posestniku Kralju hiša in posestniku Soržetu pod, visli in drugo s klajo in žitom vred.

— (Čudno tele.) Iz Logatca se nam piše: Tukajšnji mesar g. Arko je kupil v bližnjih Rovtahn neko tele, katero je bilo prav občudovanja vredno; imelo je na prvih nogah namesto parkljev le po en sam rog podoben kopitu mladega žrebeta. G. Arko je te vredne in morda za znanstvenost zanimive nožice takoj gospodu dr. Jan. Bleiweisu v Ljubljano odposlal z dostavkom, da se naj, če je gotovo dovolj zanimivo, deželnemu muzeju izroči.

Listnica opravištvá: G. J. M.—č v Lívnu: Vaša naročnina je sedaj plačana do 15. novembra t. l. — G. R. K. v Ločah: Sedaj je plačano do 15. januarja 180.

Tuji.

17. avgusta:

Evropa: Wolf iz Celja. — Reitlinger, dr. pl. Urbanetzky iz Dunaja.

Pri slonu: Schuster iz Dunaja. — Pipan, Ries iz Trsta. — Hutter, Hasswell, Heierber iz Dunaja. — Dr. Tomscheg iz Gradca. — Penko iz Trsta. — Gruber iz Dunaja.

Pri Malici: pl. Vesteneck iz Logatca. — Lomazzi iz Trsta. — Glas iz Dunaja. — Hradecky iz Zagreba. — Carlebach iz Dunaja. — pl. Fuger iz Gradca. — Bartolič iz Dunaja.

Pri avstrijskem cesarji: Ogorelec iz Kranja. — Rustia iz Trsta. — Goler iz Dolenjskega. — Aberth iz Gradca. — Schumbens iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Spiss iz Celovca. — Freisinger, Stumpf iz Trsta.

Loterijne srečke.

Na Dunaji 16. avgusta: 32. 6. 65. 53. 72.
V Gradci 16. avgusta: 41. 4. 74. 85. 87.

Javna zahvala.

Pogodno požara dné 13. in 14. t. m. mi je dolžnost, da izrekam s tem velečenjenemu gospodu županu A. Laschanu za umno vodstvo, pristojevalne požarne straži za v resnici požrtvorno in vstrajno delavnost, vsem svojim prijateljem in znanjem za njih dobrovoljni trud, da bi se oženj pogasil, svojo najiskrenejšo in najsrdnejšo zahvalo.

(380)

Jožef Matevž.

Išče se zvesta, pridna in pobožna

kuharica in dekla

v enej osobi za slovensko družino blizu Trsta. Na stop službe in plača po dogovoru. Poizvé se pri administraciji „Slovenskega Naroda“. (376—2)

Velika gostilna,

na ugodnem kraju, oddá se takoj v najem. Ponudbe pošljejo naj se pod: „A. B. poste restante v Celju.“ (377—2)

Dobro naravno vino

raznih let je na prodaj v gradu v zgorenjej Sevnici, postaja Sevnica na železnici Zidani most-Zagreb. (372—3)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Dunajska borza 18. avgusta.

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	66	gld.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	68	„	30	„
Zlata renta . . .	78	„	80	„
1860 drž. posojilo . . .	124	„	75	„
Akcije narodne banke . . .	823	„	—	„

Kreditne akcije	266	90	„
London	116	60	„
Srebro	—	—	„
Napol.	9	27	„
C. kr. cekini	5	50	„
Državne marke	57	05	„

V svojem in v imenu cele rodbine naznam pretužao vest, da je moj brat, gospod

Anton Janko Sterle,

c. k. avskultant c. k. okrožne sodnije v Celji, 15. t. m. po kratkej, hudej bolezni mirno v Gospodu zaspal. Ostanke prerano umrlega bili so denes na pokopališču sv. Duha v Celji pokopani.

V Celji, dné 17. avgusta 1879.

Žaljuoči brat

(378)

Franc Sterle,
načelnik postaje v Divači.

Nova restavracija

z velikim vrtom se je v Kranji št. 172 zraven knezo-škofove hiše odprla. Tam se toči nepopačeno dolenjsko vino in Kozlerjevo pivo. Tuje popotvanjske rodovine, katere gotove ure kositi želijo, naj naznanijo svoj prihod pismeno. Z vrta je najlepši izgled na planinske gore. V bližnjem potoku Kokri so toplice za gospode in gospe, voda ima veliko železa in apnenka raztopljenega, gor-kota je zdaj 17 do 19° Ream. Stanovanje čez poletje dobodo v Kranji tuji prav po ceni, in si morejo pri podpisnem naročiti.

V Kranji, meseca avgusta 1879.

(379—1)

St. Pour.

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celem Evropi, zadele so tudi Svico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane **žepne ure** so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega **srebrnega niklja**, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. **Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade lahko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.**

Proti povzetju, ali vpošiljavi male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinejšo repasirano uro skoraj na polovico **zastonj**. Vse ure so natanko repasirane, ter **garantujemo za vsako uro pet let.**

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov žepnih ur od ponarejenega zlata, umetno in čudovito izrezljane, najfinejše regulovane, pri vsakej uri zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in glavni ključ; jeden komad le gl. 3.45.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 10.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenutke in kristalnim ploščatim steklom, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinder-uh) v teških giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fno na trenutek regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenutek repasirane, s kolešjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastoj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov stenskih ur v najfinejšem emailiranem okviru z zvonilom, repasirane, preje jeden komad gl. 6, zdaj le gl. 2.75.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalni mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 5.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluh) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsakih osem dnij, fino na trenutek regulovane, lepe, in impozantne. Ker je taka ura po minolih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s take ura soba olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15. 75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: **Uhren-Ausverkauf**

(321—4)

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.